

ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СПЕЦІАЛЬНИХ СУБ'ЄКТІВ –
ВОДІЇВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Ярова Р.В., Національний транспортний університет, Київ, Україна

THE CONCEPT OF ADMINISTRATIVE LIABILITY OF SPECIAL SUBJECTS –
MOTOR VEHICLE DRIVERS

Yarovaya R.V., National Transport University, Kyiv, Ukraine

ПОНЯТИЕ АДМИНИСТРАТИВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ СПЕЦИАЛЬНЫХ СУБЪЕКТОВ –
ВОДИТЕЛЕЙ АВТОТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ

Яровая Р.В., Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Вступ. Інтенсивність руху на автошляхах України постійно зростає, і збільшується кількість дорожньо-транспортних пригод. Процеси, пов'язані з дорожнім рухом, явища, що його супроводжують, та їх наслідки, зокрема шкода, якої зазнає суспільство від дорожньо-транспортних пригод, займають важливе місце в суспільному житті і потребують глибокого наукового дослідження. Причинами високого рівня аварійності на автошляхах є, перш за все, низька дисципліна та правова культура учасників дорожнього руху, зневага до елементарних вимог безпеки, а також технічний стан транспортних засобів та доріг [10].

Винними у дорожньо-транспортних пригодах можуть бути різні учасники дорожнього руху – водії, пішоходи, велосипедисти та інші суб'єкти дорожніх відносин, але переважна більшість ДТП виникають саме з вини водіїв (85 %) і найчастіше через порушення правил дорожнього руху. За такі правопорушення водії можуть нести адміністративну, кримінальну та цивільну відповідальності.

Негативна динаміка дорожньо-транспортних пригод в Україні обумовлюється багатьма негативними чинниками: недоліками правового та організаційного забезпечення, застарілістю національного автопарку, зношеністю дорожньої інфраструктури, недосконалістю системи підготовки водіїв, низьким рівнем правової культури громадян тощо. Однак, головною причиною існуючих негараздів є малоефективна боротьба з порушеннями Правил дорожнього руху [8, с.56].

Відповідно, якщо виникає велика кількість дорожньо-транспортних пригод, то і виникає потреба в удосконаленні законодавства, яке регулює організацію дорожнього руху в Україні. Одним із найважливіших правових засобів, який має привести до зменшення дорожньо-транспортних пригод, а отже і до зменшення травматизму на автошляхах України є інститут адміністративної відповідальності учасників дорожнього руху, зокрема водіїв автотранспортних засобів. Тобто у боротьбі із правопорушеннями, а саме у сфері безпеки дорожнього руху важливе значення відіграють заходи адміністративного примусу, а саме адміністративна відповідальність.

Аналіз літературних джерел. Адміністративна відповідальність є найбільш поширеним видом юридичної відповідальності, до якої щорічно притягуються десятки мільйонів громадян. Боротьба з адміністративними проступками запобігає вчиненню більш тяжких правопорушень – злочинів [16, с.104].

Як справедливо зазначає В. Авер'янов саме конструкція адміністративної відповідальності виявилася найбільш придатною для створення інструментів, за допомогою яких здійснюється реальний і – що є, мабуть, найголовнішим – оперативний вплив з боку органів державної влади на осіб, які не дотримуються вимог правових державних приписів [9, с. 361].

За останні десятиліття інститут адміністративної відповідальності, взагалі, і адміністративної відповідальності водіїв автотранспортних засобів, зокрема, суттєво змінився.

Адміністративна відповідальність є різновидом юридичної відповідальності. Адміністративна відповідальність водіїв автотранспортних засобів, своєю чергою, є різновидом адміністративної відповідальності, що виділяється за специфічним видом спеціального суб'єкта адміністративних проступків, які посягають на встановлений порядок дорожнього руху. Тому їй притаманні як ознаки юридичної відповідальності, так і свої специфічні ознаки. Тобто адміністративна відповідальність,

взагалі, та адміністративна відповідальність водіїв автотранспортних засобів має свої особливості, які і виступають тим важливим правовим засобом, який відрізняє її від інших видів юридичної відповідальності.

Як зазначає О. Літошенко особливості різних видів юридичної відповідальності визначаються специфікою відповідних відносин, що врегульовані нормами окремих галузей права, і своєрідністю методів їхнього регулювання [14, с.52].

А. Агапов до особливостей адміністративної відповідальності на транспорті відносить систему стягнень та заходів забезпечення провадження [6, с.161-165].

І. Голосніченко під особливостями адміністративної відповідальності визначає також систему стягнень та порядок їх застосування [7].

Отже, особливостями адміністративної відповідальності є сукупність певних притаманній лише їй ознак.

В науці прийнято вважати, що ознаки адміністративної відповідальності поділяють на загальні, тобто ті, які притаманні юридичній відповідальності та спеціальні, які притаманні конкретному виду юридичної відповідальності.

Отже і ознаки адміністративної відповідальності водіїв автотранспорту можна поділити на загальні та спеціальні.

Даний вид відповідальності настає за вчинення адміністративних правопорушень, передбачених статтями глави 10 КУпАП. Як зазначає А. Агапов, особливості відповідальності на транспорті полягають у порушенні спеціальних правил, що діють на транспорті [6,с.161]. Такими спеціальними правилами, згідно чинного законодавства є Правила дорожнього руху, затвердженні постановою Кабінету Міністрів України від 10.01.2001 року за наступними змінами і доповненнями. [1]. Важливо відмітити, що сам КУпАП не містить правил дорожнього руху, яких має дотримуватися водій автотранспортних засобів. Даний кодифікований нормативно-правовий акт визначає склади конкретних проступків і міру відповідальності.

Необхідно звернути увагу на взаємозв'язок, який існує між вище названими формами права. Так, Закон України «Про дорожній рух» встановлює основні положення щодо допуску до керування транспортними засобами, права та обов'язки водія та інші правові приписи щодо організації дорожнього руху. Правила дорожнього руху є основним, базовим, регламентуючим документом для водія. Саме Правила визначають основні права та обов'язки водія, дають тлумачення основним термінам та визначенням і, найголовніше, встановлюють правила дорожнього руху, якими повинен керуватися водій. КУпАП визначає заходи стягнення за невиконання встановлених Правилами приписів, тобто регулює особливості та процедуру адміністративної відповідальності. Тобто одні і ті суспільні відносини регулюються великою кількістю нормативно-правових актів. Це важлива і актуальна проблема, яку можна вирішити шляхом систематизації законодавства. Тобто, необхідно прийняти єдиний кодифікований законодавчий акт який би визначав правовий статус організації дорожнього руху, права та обов'язки його учасників, особливості державної реєстрації транспортних засобів, огляду на стан алкогольного, наркотичного та іншого сп'яніння тощо. Що стосується особливостей адміністративної відповідальності водіїв автотранспортних засобів та інших учасників дорожнього руху, а саме склади адміністративних проступків, особливості притягнення до адміністративної відповідальності, види адміністративних стягнень, дані питання повинен регулювати новий і єдиний оновлений Кодекс України про адміністративні правопорушення. Тобто це єдиний кодифікований нормативно-правовий акт, який фактично визначає, за які протиправні діяння настає адміністративна відповідальність, що є адміністративними правопорушенням (проступком), адміністративною відповідальністю, адміністративними стягненнями, та регулює процесуальні питання притягнення до адміністративної відповідальності.

Адміністративна відповідальність настає за порушення не всіх правил поведінки, а лише певної групи правил поведінки. Дана особливість пояснюється специфікою адміністративного права. Порушення значної маси норм адміністративного права не тягне за собою адміністративної відповідальності.

Як справедливо відзначили В.Доненко, В.Колпаков не всяке порушення правил, установлених адміністративно-правовою нормою, спричиняє адміністративну відповідальність. Адміністративну відповідальність тягне порушення тільки тієї норми адміністративного права, яка охороняється адміністративними санкціями [11, с.41].

Ознакою адміністративної відповідальності водія автотранспорту є також те, що законодавчо водій розглядається як спеціальний суб'єкт і в силу цього несе підвищену адміністративну відповідальність у порівнянні з іншими учасниками дорожнього руху.

Крім матеріальних особливостей, про які йшлося вище, доцільно провести аналіз процесуальних особливостей адміністративної відповідальності водіїв автотранспортних засобів.

КУпАП визначає заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Цьому питанню присвячена глава 20 КУпАП. До водіїв, як спеціальних суб'єктів адміністративної відповідальності, можуть бути застосовані, поряд із загальними, спеціальні заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, це зокрема такі як:

- ст. 265-1 тимчасове вилучення посвідчення водія;

- ст. 265-2 тимчасове затримання транспортних засобів;

- ст. 266 відсторонення осіб від керування транспортними засобами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

Особливість полягає також у тому, що на відміну від інших заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні проступки, процедура застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні проступки, що застосовуються до водіїв автотранспортних засобів регламентується цілим рядом підзаконних нормативно-правових актів. До них належать наступні: постанова Кабінету Міністрів України від 17.12. 2008 р. «Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія і ліцензійної картки на транспортний засіб та їх повернення»[2], постанова Кабінету Міністрів України від 17.12. 2008 р. «Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках» [3], постанова Кабінету Міністрів України від 17.12. 2008 р. «Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду» [4], Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України від 09.09.2009 року «Про затвердження Інструкції про виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу чи швидкість реакції» [5] тощо. Тобто, як зазначалося вище питання систематизації даного виду законодавства залишається актуальним і потребує глибокого дослідження і швидкого вирішення.

Заходи адміністративної відповідальності застосовуються або уповноваженими органами державної влади чи посадовими особами або місцевим судом. Адміністративна відповідальність застосовується органом чи посадовою особою, яким водій-порушник не підпорядковується. Якщо даний вид адміністративної відповідальності застосовується органом виконавчої влади чи його посадовою особою, тобто суб'єктом владних повноважень, то вона застосовується і реалізується в процесі здійснення ним функцій державного управління. Порядок реалізації зазначених функцій суб'єкта владних повноважень передбачений не лише КУпАП, а цілим рядом нормативно-правових актів. Можна сказати, що іншими словами адміністративна відповідальність – це управлінська відповідальність. Як справедливо зазначає В.Опришко саме орган управління, що реалізує відповідні управлінські функції у певній сфері, від імені держави, як правило притягає винних до адміністративної відповідальності [17, с.28].

Згідно чинного законодавства спеціально уповноваженими державними органами виконавчої влади, які можуть притягати до відповідальності водіїв автотранспортних засобів командир або заступник командира окремого підрозділу відповідних уповноважених підрозділів Національної поліції, уповноважені працівники підрозділів патрульної служби Національної поліції, які мають спеціальні звання, районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді).

Процедура застосування заходів адміністративної відповідальності до водіїв автотранспортних засобів має проводитися в максимально розумний і короткий строк. Дана процедура є більш простою і оперативною, ніж притягнення, наприклад, до кримінальної відповідальності.

Адміністративна відповідальність застосовується за правопорушення, яке за своєю суттю не є суспільно небезпечним, а суспільно шкідливим. Дана позиція підтримується на законодавчому рівні, адже Кримінальний кодекс України дає чітке визначення, що злочином є суспільно небезпечне діяння, а відповідно до КУпАП адміністративне правопорушення (проступок) це протиправне, винне діяння. Крім того при встановленні форми вини в статтях 10,11 КУпАП йдеться не про суспільну небезпечність протиправного, винного (умисного чи необережного) діяння, а про його шкідливі наслідки. Хоча дане питання залишається в науці доволі дискусійним. Особливо дані дискусії актуальні саме в сфері порушень, які вчиняються водіями. Адже одне і те саме протиправне діяння вчинене водієм, залежно від наслідків, може розглядатися як злочин чи як адміністративний проступок. Так, ряд вчених Є.Додін, Л.Колпаков, Л.Коваль та інші називають адміністративне

правопорушення суспільно небезпечним, посилаючись при цьому на матеріальну єдність усіх правопорушень, відмінність між якими полягає лише у ступені суспільної небезпеки. На нашу думку адміністративний проступок, який вчиняється водієм автотransпортного засобу не є суспільно небезпечним діянням, а суспільно шкідливим. Тобто суспільна шкідливість є тим критерієм, який відмежовує адміністративну відповідальність від кримінальної.

В результаті вчинення адміністративного проступку водієм автотransпортного засобу може застосовуватися не лише адміністративна, а й цивільна відповідальність. Суттєвою відмінністю між даними видами відповідальності є те, що у випадку порушення адміністративно-правових норм відповідальність настає не перед другою стороною правовідносин, а перед державою. Цивільна відповідальність характеризується протилежним – вона настає не перед державою і має абсолютно диспозитивний характер, тобто настає лише в тому випадку, якщо цього вимога особа, які заподіяна моральна чи матеріальна шкода.

Однією із важливих процесуальних особливостей адміністративної відповідальності водіїв автотransпортних засобів є місце розгляду справи про адміністративне правопорушення. Згідно ст. 276 КУпАП, за загальним правилом справи про адміністративні правопорушення розглядаються за місцем його вчинення. Але відповідно до ч. 2 зазначеної статті справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 80, 81, 121-126, 127-1 – 129, частинами першою, другою, третьою і четвертою ст. 130 і статтею 139 (коли правопорушення вчинено водієм), можуть також розглядатися за місцем обліку транспортних засобів або за місцем проживання порушників. Відповідно до частини четвертої даної норми права справи про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, розглядаються за місцем оброблення та обліку таких порушень. Важливо на законодавчому рівні роз'яснити, що саме означає «місце оброблення та обліку таких порушень».

Особливістю адміністративної відповідальності водіїв автотransпорту полягає також в тому, що закон передбачає спеціальні заходи адміністративного стягнення, такі як позбавлення права керування транспортним засобом. Крім того, до водіїв транспортних засобів застосовуються всі види адміністративних стягнень, передбачених ст. 24 КУпАП, крім виправних робіт. Важливо, щоб розмір штрафу був вагомим і став би запобіжним заходом щодо вчинення порушень правил дорожнього руху та ДТП [13, с.13].

Позбавлення права керування транспортним засобом є специфічним видом адміністративного стягнення, яке застосовується до спеціального суб'єкта – водія. Крім того, КУпАП та інші нормативно-правові акти передбачають особливий порядок виконання постанови у справах про адміністративні правопорушення у частині застосування такого адміністративного стягнення як позбавлення спеціального права щодо водіїв.

При визначенні особливості адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів водіїв автотransпортних засобів питання процедури застосування адміністративних стягнень є також досить важливим. Тим більше, що воно і досі є досить дискусійним. Даному питанню буде присвячений окремий розділ роботи. Хоча необхідно відмітити, що з приводу судового розгляду даної категорії справ в науковій літературі висловлюються різні точки зору. Д. Лук'янець вважає, що повноваження накладати адміністративні стягнення слід зберегти за державними органами, аргументуючи це тим, що вирішення справ про адміністративні правопорушення у багатьох сферах діяльності потребує досить ґрунтовних спеціальних знань, якими не володіють судді, а також економічною доцільністю [15, с.32]. На наш погляд, судовий розгляд повинен забезпечити гласність і об'єктивність розглядуваної справи, гарантувати прийняття законних і обґрунтованих рішень, а також впливати на працівників органів внутрішніх справ, що уповноважені здійснювати нагляд за дотриманням правил дорожнього руху, з метою попередження корупційних дій з їх боку.

Висновки. Отже, на основі вище викладеного можна виділити такі основні матеріально-правові та процесуально-правові особливості адміністративної відповідальності водіїв автотransпортних засобів:

1. Адміністративна відповідальність водіїв настає за порушення Правил дорожнього руху. Конкретні склади адміністративних проступків за порушення правил дорожнього руху містяться в КУпАП. Підставою адміністративної відповідальності водіїв автотransпортних засобів є вчинення конкретного адміністративного проступку.

2. Склад адміністративного проступку, який вчиняється спеціальним суб'єктом, водієм автотransпортного засобу має свої особливості – особливий об'єкт протиправного діяння (адміністративні проступки, які вчиняють водії автотransпортних засобів посягають і на громадський порядок та громадську безпеку, і на безпеку дорожнього руху, і на встановлений порядок управління

тощо), об'єктивна сторона (це, як правило, протиправна, суспільно шкідлива дія, яка характеризується порушенням Правил дорожнього руху і відповідальність за її вчинення настає незалежно від настання шкідливих наслідків – адміністративний проступок з формальним складом), суб'єкт (спеціальний суб'єкт – водій автотранспортного засобу), суб'єктивну сторону (вина).

3. Адміністративні проступки, які вчиняються водіями автотранспортних засобів тісно примикають до злочинів. Залежно від наслідків вчинення протиправного діяння водієм автотранспортного засобу може настати або кримінальна або адміністративна відповідальність. Чинні КУпАП та Кримінальний кодекс України містять значну частину суміжних складів. Кримінальна відповідальність водіїв автотранспортних засобів настає за вчинення суспільно небезпечного діяння, а адміністративна – за вчинення суспільно шкідливого діяння.

Вчиненні з вини водіїв дорожньо-транспортної пригоди, будь-то злочин чи проступок, мають єдиний об'єкт правопорушення, однакових суб'єктів, аналогічну характеристику суб'єктивної сторони (вини), супроводження одними і тими порушеннями правил дорожнього руху і відрізняються лише тяжкістю наслідків, які настали [12, с.7].

4. Притягнення до адміністративної відповідальності регулюється нормами адміністративного права, зокрема Кодексом України про адміністративні правопорушення, Правилами дорожнього руху та великою кількістю інших нормативно-правових актів.

5. Водії є спеціальними суб'єктами адміністративної відповідальності і несуть підвищену відповідальність у порівнянні з іншими учасниками дорожнього руху. Для того щоб набути «статусу» спеціального суб'єкта – водія автотранспортного засобу необхідно відповідно до дозвільної системи отримати документально підтверджене право на управління транспортним засобом (посвідчення водія).

6. Суб'єктами накладення адміністративних стягнень є суд та уповноваженні державні органи чи посадові особи. Тобто встановлений особливий порядок притягнення до адміністративної відповідальності як судовий так і позасудовий.

7. До правопорушників застосовуються такі засоби адміністративних стягнень, як попередження, штраф, оплатне вилучення транспортного засобу, позбавлення права керування транспортним засобом, конфіскація спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв, громадські роботи, адміністративний арешт, штрафні бали. Ст. 23 КУпАП визначає, що адміністративне стягнення є мірою адміністративної відповідальності. Особливість адміністративної відповідальності водіїв автотранспортних засобів полягає також в тому, що такі адміністративні стягнення як позбавлення права керування транспортним засобом та штрафні бали застосовуються виключно до них.

8. Законодавством встановлений особливий порядок притягнення до адміністративної відповідальності та оскарження постанови про накладення адміністративного стягнення.

9. Законодавчо передбачено відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі.

Отже, матеріально-правові особливості адміністративної відповідальності водіїв автотранспортних засобів полягають в складі правопорушень та системі адміністративних стягнень.

Процесуально-правові особливості адміністративної відповідальності водіїв автотранспортних засобів полягають у спеціальних заходах забезпечення провадження про адміністративні правопорушення, місці розгляду справи про адміністративне правопорушення, вчинене водієм автотранспортного засобу, системою суб'єктів адміністративної юрисдикції.

Адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів – це обов'язок осіб, які вчинили адміністративні проступки у сфері дорожнього руху зазнати адміністративних стягнень, що тягнуть для цих осіб обтяжливі наслідки майнового чи морального характеру і накладаються уповноваженими на те органами чи посадовими особами на підставах і у порядку, встановлених нормами адміністративного права.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року «Про Правила дорожнього руху» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 року № 1086 «Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія і ліцензійної картки на транспортний засіб та їх повернення» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 року № 1102 «Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 року № 1103 «Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

5. Наказ Міністерства внутрішніх справ України, міністерства охорони здоров'я України від 09.09.2009 року «Про затвердження Інструкції про виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

6. Агапов А. Административная ответственность: учебник / Агапов А.Б. – М.: Статут, 2000. – 251с.

7. Адміністративна відповідальність (загальні положення за правопорушення в сфері обігу наркотиків): Навчальний посібник / За загальною редакцією І.П. Голосніченка – К.: КІВС, 2003. – 112 с.

8. Гуржій О.В. Відповідальність за адміністративні проступки проти безпеки дорожнього руху як об'єкт наукових досліджень // Адміністративне право і процес. – 2012. – № 1. – С. 56-66.

9. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / [за заг. ред. В.Б. Авер'янова]. – К.: Факт, 2003. – 384 с.

10. Джагунов Г.В. Деякі проблеми підвищення ефективності заходів адміністративної відповідальності у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху // Вісник ХНУВС. Збірник наукових праць. – 2006. – випуск 3.

11. Доненко В.В., Копаків В.К. Керування транспортом у стані сп'яніння: адміністративно-деліктні проблеми: Монографія. – Д.: Юридична академія міністерства внутрішніх справ, 2003. – 196с.

12. Жулев В.И. Предупреждение дорожно-транспортных правонарушений. – М.: Юрид. лит., 1989. – 224с.

13. Жулев В.И., Митин В.П. Административная ответственность за нарушения правил дорожного движения. – М.: Транспорт, 1979. – 112с.

14. Літошенко О.С. Адміністративна відповідальність в системі юридичної відповідальності: дисертація к.ю.н.: 12.00.07 / Літошенко О.С. – Київський національний економічний університет – Київ, 2004. – 199с.

15. Лук'янець Д.М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми розвитку: Монографія. – К.: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2001. – 220 с.

16. Негодченко О.В. Забезпечення прав і свобод людини органами внутрішніх справ України. Монографія. – Д.: Юридична академія МВС України, 1995.

17. Опрышко В.Ф. Ответственность по новому административному законодательству. – К.: «Знання», 1983. – 48с.

REFERENCES

1. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10 zhovtnia 2001 roku «Pro Pravyla dorozhnoho rukhu» // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

2. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17 hrudnia 2008 roku № 1086 «Pro zatverdzhennia Poriadku tymchasovoho vyluchennia posvidchennia vodiia i litsenziinoi kartky na transportnyi zasib ta yikh povernennia» // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

3. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17 hrudnia 2008 roku № 1102 «Pro zatverdzhennia Poriadku tymchasovoho zatrymannia ta zberihannia transportnykh zasobiv na spetsialnykh maidanchykh i stoianakh» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

4. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17 hrudnia 2008 roku № 1103 «Pro zatverdzhennia Poriadku napravlennia vodiiv transportnykh zasobiv dlia provedennia ohliadu z metoiu vyivlennia stanu alkoholnogo, narkotychnogo chy inshoho sp'ianinnia abo perebuvannia pid vplyvom likarskykh preparativ, shcho znyzhuiut uvahu ta shvydkist reaksii, i provedennia takoho ohliadu» // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

5. Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy, ministerstva okhorony zdorov'ia Ukrainy vid 09.09.2009 roku «Pro zatverdzhennia Instruksii pro vyivlennia u vodiiv transportnykh zasobiv oznak alkoholnogo narkotychnogo chy inshoho sp'ianinnia abo perebuvannia pid vplyvom likarskykh preparativ, shcho znyzhuiut uvahu ta shvydkist reaktsii» // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

6. Ahapov A. Admynystratyvnaia otvetstvennost: uchebnyk / Ahapov A.B. – M.: Statut, 2000. – 251s.

7. Administratyvna vidpovidalnist (zahalni polozhennia za pravoporushennia v sferi obihu narkotykiv): Navchalnyi posibnyk / Za zahalnoi redaktsiieiu I.P. Holosnichenka – K.: KIVS, 2003. – 112s.

8. Hurzhii O.V. Vidpovidalnist za administratyvni prostupky proty bezpeky dorozhnogo rukhu yak ob'iekt naukovykh doslidzhen // Administratyvne pravo i protses. – 2012. – № 1. – S. 56-66.

9. Derzhavne upravlinnia: problemy administratyvno-pravovoi teorii ta praktyky / [za zah. red. V.B. Aver'ianova]. – K.: Fakt, 2003. – 384 s.

10. Dzhahupov H.V. Deiaki problemy pidvyshchennia efektyvnosti zakhodiv administratyvnoi vidpovidalnosti u sferi zabezpechennia bezpeky dorozhnogo rukhu // Visnyk KhNUVS. Zbirnyk naukovykh prats. – 2006. – vypusk 3.

11. Donenko V.V., Kopakov V.K. Keruvannia transportom u stani spianinnia: administratyvno-deliktni problemy: Monohrafiia. – D.: Yurydychna akademiia ministerstva vnutrishnikh sprav, 2003. – 196s.

12. Zhulev V.Y. Preduprezhdenye dorozhno-transportnykh pravonarusheniy. – M.: Yuryd. lyt., 1989. – 224s.

13. Zhulev V.Y., Mytyn V.P. Admynystratyvnaia otvetstvennost za narusheniya pravyl dorodnogo dvyzheniya. – M.: Transport, 1979. – 112s.

14. Litoshenko O.S. Administratyvna vidpovidalnist v systemi yurydychnoi vidpovidalnosti: dysertatsiia k.i.u.n.: 12.00.07 / Litoshenko O.S. – Kyivskyi natsionalnyi ekonomichnyi universytet – Kyiv, 2004. – 199s.

15. Luk'ianets D.M. Instytut administratyvnoi vidpovidalnosti: problemy rozvytku: Monohrafiia. – K.: Instytut derzhavy i prava im. V.M.Koretskoho NAN Ukrainy, 2001. – 220s.

16. Nehodchenko O.V. Zabezpechennia prav i svobod liudyny orhanamy vnutrishnikh sprav Ukrainy. Monohrafiia. – D.: Yurydychna akademiia MVS Ukrainy, 1995.

17. Opryshko V.F. Otvetstvennost po novomu admynystratyvnomu zakonodatelstvu. – K.: «Znanye», 1983. – 48s.

РЕФЕРАТ

Ярова Р.В. Поняття адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів / Р.В. Ярова // Економіка та управління на транспорті. – К.: НТУ, 2015. – Вип. 2.

Мета роботи – дослідити ознаки адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів та дати визначення адміністративної відповідальності зазначених суб'єктів.

Констатовано, що в науці адміністративного права прийнято виділяти загальні та спеціальні ознаки суб'єкта адміністративної відповідальності. Загальними ознаками суб'єкта адміністративної відповідальності є вік та осудність. Але для того щоб особу притягнули до адміністративної відповідальності в деяких випадках таких ознак є недостатньо.

Обґрунтовано, що для розкриття дефініції «адміністративна відповідальність спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів» важливо дослідити як загальні ознаки адміністративної відповідальності так і спеціальні, які притаманні виключно адміністративній відповідальності водіїв автотранспортних засобів.

Обґрунтовано необхідність на законодавчому рівні деталізувати ознаки водія автотранспортного засобу як спеціального суб'єкта адміністративної відповідальності.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, ВОДІЙ АВТОТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ, АДМІНІСТРАТИВНІ СТЯГНЕННЯ, ПОЗБАВЛЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРАВА.

ABSTRACT

Yarova R.V. The concept of administrative liability of special subjects – motor vehicle drivers. Economics and management on transport. Kyiv. National Transport University. 2015. Vol. 2.

Purpose - to explore the features of the administrative liability of special subjects – motor vehicle drivers, and to define the administrative liability of these subjects.

Established that it is decided to allocate general and special features of the subject of administrative liability in administrative law science. General features of the subject of administrative liability are age and sanity. But in some cases these features are insufficient to hold the person to administrative liability.

Proved that to reveal the definition of "administrative liability of special subjects – motor vehicle drivers" it is important to research both general features of administrative liability and special features which are inherited exclusively with administrative liability of motor vehicle drivers.

Proved the necessity to detailize features of motor vehicle driver as special subject of administrative liability at legislative level

KEY WORDS: ADMINISTRATIVE LIABILITY, MOTOR VEHICLE DRIVERS, ADMINISTRATIVE PENALTY, DEPRIVATION OF SPECIAL RIGHTS.

РЕФЕРАТ

Яровая Р.В. Понятие административной ответственности специальных субъектов – водителей автотранспортных средств / Р.В. Яровая // Экономика и управление на транспорте. – К.: НТУ, 2015. – Вып. 2.

Цель работы – исследовать признаки административной ответственности специальных субъектов – водителей автотранспортных средств и дать определение административной ответственности указанных субъектов. Констатировано, что в науке административного права принято выделять общие и специальные признаки субъекта административной ответственности. Общими признаками субъекта административной ответственности является возраст и вменяемость. Но для того чтобы лицо привлекли к административной ответственности в некоторых случаях таких признаков недостаточно.

Обосновано, что для раскрытия дефиниции «административная ответственность специальных субъектов – водителей автотранспортных средств» важно исследовать как общие признаки административной ответственности так и специальные, которые присущи исключительно административной ответственности водителей автотранспортных средств.

Обоснована необходимость на законодательном уровне детализировать признаки водителя автотранспортного средства как специального субъекта административной ответственности.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: АДМИНИСТРАТИВНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ, ВОДИТЕЛЕЙ АВТОТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ, АДМИНИСТРАТИВНЫЕ ВЗЫСКАНИЯ, ЛИШЕНИЕ СПЕЦИАЛЬНОГО ПРАВА.

АВТОРИ:

Ярова Р.В., Національний транспортний університет, старший викладач кафедри конституційного та адміністративного права, e-mail: russchka@ukr.net, тел. +380442803876, Україна, 01010, м. Київ, вул. Суворова, 1, к. 245.

AUTHOR:

Yarova R.V., National Transport University, senior lecturer, department of constitutional and administrative law, e-mail: russchka@ukr.net, tel. +380442803876, Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova str. 1, of. 245.

АВТОРЫ:

Яровая Р.В., Национальный транспортный университет, старший преподаватель кафедры конституционного и административного права, e-mail: russchka@ukr.net, тел. +380442803876, Украина, 01010, г. Киев, ул. Суворова, 1, к. 245.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Мережко О.О., доктор юридичних наук, професор, Київський національний лінгвістичний університет, професор кафедри права, Київ, Україна.

Козловський А.А., доктор юридичних наук, професор, Національний транспортний університет, завідувач кафедри конституційного та адміністративного права, Київ, Україна.

REVIEWER:

Merezhko O.O., Ph.D., Doctor of Law, professor, Kyiv National Linguistic University, professor, department of Law, Kyiv, Ukraine.

Kozlovsky A.A., Ph.D., Doctor of Law, professor, National Transport University, head, department of Constitutional and Administrative Law, Kyiv, Ukraine.